

آشنایی با طراحی معماری ایستگاه آتش‌نشانی

www.ketab.ir

مسعود جعفری
محمد ابراهیم آقائی

سرشناسه	:	جعفری، مسعود، ۱۳۲۷ -
عنوان و نام پدیدآور	:	آشنایی با طراحی معماری ایستگاه آتش‌نشانی [کتاب] / مسعود جعفری، محمد ابراهیم آقایی.
مشخصات نشر	:	تهران : انتشارات اول و آخر، ۱۴۰۰.
مشخصات ظاهری	:	۱۹۶ ص. : مصور (بخشی رنگی)، جدول، نمودار.
شابک	:	۵۹۸۰۰۰ ریال ۷۵-۹-۶۵۰۸-۶۲۲-۹۷۸:
وضعیت فهرست نویسی:	:	فیپا
یادداشت	:	کتابنامه: ص. ۱۹۱.
موضوع	:	آتش‌نشانی -- ایستگاه‌ها -- طراحی و ساخت
موضوع	:	Fire stations -- Design and construction
شناسه افزوده	:	آقائی، محمد ابراهیم، ۱۳۷۲-
رده بندی کنگره	:	TH۹۱۵۸
رده بندی دیویی	:	۶۲۸/۹۲۵
شماره کتابشناسی ملی	:	۸۴۳۶۲۶۸

www.ketab.ir

آشنایی با طراحی معماری ایستگاه آتش‌نشانی

مؤلفین: مسعود جعفری، محمد ابراهیم آقائی

ناشر : انتشارات اول و آخر

چاپ اول : ۱۴۰۰

شمارگان : ۱۰۰۰ جلد

قیمت: ۵۹۸۰۰ تومان

انتشارات اول و آخر

«عضو انجمن فرهنگی ناشران کتاب دانشگاهی»

© حق چاپ محفوظ است. ISBN ۹۷۸-۶۲۲-۶۵۰۸-۷۵-۹

این اثر، مشمول قانون حمایت مؤلفان و مصنفان و هنرمندان مصوب ۱۳۴۸ است، هرکس تمام یا قسمتی از این اثر را بدون اجازه ی ناشر به هر شکل اعم از نشر یا پخش عرضه کند، مورد پیگرد قانونی قرار خواهد گرفت.

نشانی: تهران، میدان انقلاب، کوچه جنتی (مترو)، بن بست فرسار، پلاک ۳، واحد ۱

تلفن: ۶۶۱۲۷۰۸۳-۶۶۱۲۷۲۶۶

۶ ----- مه

۷ ----- فصل اول : تاریخچه

۸ ----- تاریخچه پیدایش و توسعه آتش نشانی در جهان

۱۰ ----- آتش سوزی و خطر انهدام شهرها

۱۰ ----- حریق بزرگ لندن

۱۴ ----- آتش سوزی در صنعت و مشکلات ویژه آن

۱۶ ----- پیدایش علم حفاظت از حریق - راه حل اساسی

۲۲ ----- مروری بر علم و تشکیلات آتش نشانی

۲۳ ----- طبقه بندی آتش سوزی ها

۲۵ ----- احداث ایستگاه های آتش نشانی

۲۷ ----- دسته های آتش نشان داوطلب

۳۰ ----- تاریخچه پیدایش و توسعه آتش نشانی در ایران

۳۲ ----- آتش سوزی و عصر بی خبری

۳۳ ----- بلدیه تهران و تأسیس شعبه اطفائی

۳۳ ----- الزام به توسعه و تجهیز اطفائی

۳۵ ----- افتتاح اداره جدید آتش نشانی

۳۶ ----- پیدایش آتش نشانی در شهرستان ها

۳۹ ----- فصل دوم: شناخت اصول و مبانی طراحی

۴۰ ----- سازمان فضایی

۴۰ ----- نیروی انسانی

۴۲ ----- وسایل نقلیه عملیاتی

۴۳ ----- ایستگاه اطفاء و امداد

۴۴ ----- ایستگاه پشتیبانی

۴۵ ----- ایستگاه فوریت های پزشکی

۴۵ ----- فضاهای تشکیل دهنده ایستگاه آتش نشانی

۴۶ ----- فضاهای عملیاتی

۴۷ ----- فضاهای اداری

۴۷ ----- مدیریت

۴۸ ----- فضای آموزشی

۴۸ ----- آشناند وسایل نقلیه عملیاتی

۴۸	سازمان فضایی کلان
۵۰	سازمان فضایی تفصیلی
۵۱	سازمان فضایی محوطه ایستگاه آتش نشانی
۵۳	فصل سوم : طبقه بندی ایستگاه ها
۵۴	ضرورت طبقه بندی ایستگاه ها
۵۵	طبقه بندی ایستگاه های آتش نشانی
۶۰	همسان سازی و منفرد سازی ایستگاه های آتش نشانی
۶۲	راهبرد های طراحی ایستگاه های آتش نشانی
۶۸	کلاس بندی ایستگاه های همسان آتش نشانی
۷۳	مشارکت مدیریت شهری در تعیین نوع و کلاس ایستگاه ها و حوزه استحفاظی
۷۳	معرفی کلی ایستگاه های آتش نشانی همسان
۸۰	ساختمان اصلی ایستگاه ها
۸۱	آشیانه وسایل نقلیه عملیاتی
۸۱	ایمن سازی
۸۴	ایمنی در مقابل حریق
۸۷	فصل چهارم: ضوابط و مقررات
۸۸	ضوابط و مقررات طراحی ایستگاه های آتش نشانی
۹۱	ساختمان اصلی ایستگاه
۹۱	اطلاق مخابرات
۹۳	بخش مدیریت و اداری
۹۳	اطلاق فرمانده
۹۴	آسایشگاه
۹۵	نشیمن
۹۶	آشپزخانه
۹۷	غذاخوری
۹۸	فضای آموزشی
۹۹	فضای سربوشیده ورزشی
۱۰۰	انبارها
۱۰۱	نمازخانه
۱۰۱	آشیانه وسایل نقلیه عملیاتی
۱۰۲	فضاهای جانبی
۱۰۳	درهای آشیانه
۱۰۴	محل شستشو

مقدمه

از قرن هجدهم میلادی به تدریج در ساختار صنایع، تحولات اساسی به وجود آمد. در این دوره بخصوص صنعت نساجی، که مهمترین صنعت آن زمان بشمار می رفت، با تحولات عمیقی مواجه شد. در آن سال ها با ابداعات و اختراعات مختلف، مانند ماکوی خودکار نخریسی و دستگاه بافندگی، کارخانه های واقعی به جای کارگاه های خانگی تاسیس شد. کارخانه هایی که در آن ها ماشین های بزرگ و گران قیمت، در ابتدا به وسیله نیروی آب و بعدها به وسیله نیروی بخار، توسط زیادی کارگر به کار گرفته می شد تا در جریان و روند تولید، مواد خام به تولیدات صنعتی تبدیل گردد. اما در این میان، آن چه فراموش شده بود، صرف نظر از رعایت بهداشت که وضع بسیار بد و ناسامانی داشت، مقررات حفاظت و ایمنی کار بود. در نتیجه وقوع انواع حوادث امری عادی به شمار می رفت. حوادثی که به طور روزمره کارگران را در معرض خطر، حتی خطر مرگ قرار می داد و یا حداقل باعث آسیب دیدگی شدید آن ها می شد.

برای مقابله با این وضعیت، عده ای از افراد اصلاح طلب که خود را از نظر اخلاقی مسئول رفاه هم نوعان خود می دانستند، پس از سال ها سعی و کوشش، در ابتدا به مسائل رفاهی کارگران، مثل تقلیل ساعت کار پرداختند و سپس، مسئله رعایت مقررات حفاظت و ایمنی کار را مورد توجه قرار دادند. تا بدین وسیله حوادث ناشی از کار و پیامدهای وخیم آن را تا حد زیادی تقلیل دهند.

اما مسئله پیشگیری و مقابله با آتش سوزی مشکل پیچیده ای بود، زیرا با وقوع حریق های صنعتی نه تنها بر تعداد و شدت آتش سوزی ها افزوده شد، بلکه این حریق های جدید دارای انواع متفاوتی بودند. از اوایل قرن نوزدهم با توسعه صنایع به خصوص صنایع سنگین، تنوع مواد شیمیایی مورد مصرف در صنایع و همچنین تنوع محصولات تولیدی بر شدت و وسعت آتش سوزی ها و انفجارها افزوده شد. بنابراین واحدهای آتش نشانی موجود، چه از نظر پرسنل، وسایل، مواد و چه از نظر دانش مورد نیاز، قدرت مقابله موثر با حریق های صنعتی را نداشتند. در نتیجه مشکلات قدیمی دوباره خودنمایی کردند. در حقیقت با وقوع حریق در صنایع و در پی ایجاد خسارت های بسیار زیاد مالی، صاحبان صنایع دوباره با خطر مواجه شدند و شرکت های بیمه که به کمک آن ها آمده بودند ورشکست شده و یا در آستانه ورشکستگی قرار گرفتند.

لذا در این کتاب سعی شده علاوه بر بررسی تاریخی حریق، آشنایی به نحوه برخورد با آن و چگونگی احداث ایستگاه آتش نشانی جهت اطفاء حریق ارائه دهد تا ذهنیتی در این خصوص برای خوانندگان عزیز جهت مقابله با حریق و روش طراحی ایستگاه آتش نشانی، ایجاد شود.